

Παναγιώτης Γκινოსάτης

Ελευθερία Πάνου

Δικηγόροι

Το δασικό ζήτημα στα Μεσόγεια. Δασική νομοθεσία και κληροτεμάχια

A. Το συνταγματικό πλαίσιο

ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24 ΤΟΥ Σ. 1975/1986 εισάγει με την παρ. 1 νέα διάταξη με την οποία ορίζεται ότι: «Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωσιν του κράτους. Το κράτος υποχρεούται να λαμβάνη ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα προς διαφύλαξιν αυτού. Νόμος καθορίζει τα αφορώντα εις την προστασίαν των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και των δημοσίων δασικών εκτάσεων, πλην αν προέχει δια την Εθνικήν Οικονομίαν η αγροτική εκμετάλλευσις τούτων ή άλλη χρήσις εκ δημοσίου συμφέροντος επιβαλλομένη.»

Από τη διατύπωση καθίσταται φανερό ότι η συνταγματική προστασία αφορά τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις, τα οποία είναι όλα όσα δεν ανήκουν στο Δημόσιο, δηλαδή εκείνα τα οποία ανήκουν σε ιδιώτες ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Εδώ ο συνταγματικός νομοθέτης υιοθετεί τη διάκριση που είχε εισαχθεί, ήδη πριν από τη θέσπιση του Σ., από τον κοινό νομοθέτη, με την ισχύουσα τότε δασική νομοθεσία, δηλαδή με το ν.δ. 86/1969.

Στη συνέχεια καθιερώνεται γενική απαγόρευση της μεταβολής του προορισμού των δημοσίων μόνον δασών και δασικών εκτάσεων και επομένως όχι και των ιδιωτικών, και κατ' απόκλιση από τη γενική απαγόρευση, παρέχεται στον κοινό νομοθέτη, στην περίπτωση που προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευσις, ή άλλη χρήση, που επιβάλλεται από το δημόσιο συμφέρον, η δυνατότητα να επιτρέψει τη μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων. Περαιτέρω συνάγεται ότι αφού το Σ. δεν απαγορεύει τη μεταβολή του προορισμού των ιδιωτικών δασών και ιδιωτικών δασικών εκτάσεων, ο

κοινός νομοθέτης έχει τη δυνατότητα να επιτρέψει τη μεταβολή αυτή (βλ. παρ. 3, άρθρου 49, ν. 998/1979, όπου περιοχή αποτελούμενη αποκλειστικά από ιδιωτικά δάση ή δασικές εκτάσεις μπορεί, κατ' εφαρμογή της γενικότερης κρατικής οικιστικής πολιτικής, να χαρακτηριστεί ως οικιστική. Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί – ιδιοκτήτες ιδιωτικού δάσους– προβαίνουν στην πολεοδομική διαμόρφωση και οικοδόμησή του, έπειτα από αναγνώριση της περιοχής ως οικιστικής, σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο).

Θεσπίζει λοιπόν ο συνταγματικός νομοθέτης, κατ' εξαίρεση του κανόνα, την επέμβαση στα δημόσια δάση και τις δημόσιες δασικές εκτάσεις, με τις προϋποθέσεις που θέτει ειδικός νόμος. Τέτοιος νόμος είναι ο 998/1979 «περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας», ο οποίος προσδιορίζει κατά περίπτωση ή κατά κατηγορίες περιπτώσεων τους όρους και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι δυνατή η μεταβολή του προορισμού των δασών ή η εξυπηρέτηση παράλληλα και άλλων χρήσεων, για λόγους δημοσίου συμφέροντος (άρθρο 1).

B. Η αγροτική νομοθεσία

Το ελληνικό κράτος κατά τη δεκαετία του 1920, δηλαδή μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική καταστροφή, αφ' ενός μεν διαπιστώνοντας την ανάγκη για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, μέσω της προώθησης της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, αφ' ετέρου δε πιεζόμενο από το κοινωνικό αίτημα της πλειοψηφίας του πληθυσμού, που ήταν αγρότες, να καταργήσει τις μεγάλες ιδιοκτησίες και να αναδιανείμει τη γη σε πολλούς μικρούς αυτοκαλλιεργητές, ώστε η μικρή ιδιοκτησία ν' αποτελέσει μέσο παραγωγής στα χέρια τους, έθεσε το νομικό πλαίσιο για να εξυπηρετήσει τις παραπάνω ανάγκες και να προλάβει την επερχόμενη κοινωνική αναταραχή.

Ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος, ο Εμφύλιος και η συνεπακόλουθη ερήμωση της χώρας οδήγησαν κατά τη δεκαετία του 1950 για δεύτερη φορά το κράτος να παρέμβει προς τον σκοπό της ενίσχυσης του μικρού αγροτικού κλήρου και της ενδυνάμωσης της αγροτικής παραγωγής.

Και στις δύο περιπτώσεις το κράτος χρησιμοποίησε ως θεσμικό εργαλείο τις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις και τις διανομές των απαλλοτριουμένων εκτάσεων στους ακτήμονες καλλιεργητές. Ο αγροτικός κλήρος, δηλαδή το σύνολο των εκτάσεων που δόθηκαν σε έναν έκαστο αγρότη, αποτέλεσε την οικονομική μονάδα αυτής της διανομής της γης. Ο κάθε αγροτικός κλήρος αποτελείτο από διάφορα κληροτεμάχια, δηλαδή συγκεκριμένα κατ' έκταση και διαστάσεις αυτοτελή γεωτεμάχια.

Ο νομοθέτης προκειμένου να προστατεύσει τις παραπάνω θεμελιώδεις για την εθνική οικονομία επιλογές του κράτους κωδικοποίησε τις μέχρι τότε σχετικές με την

αγροτική ιδιοκτησία διάσπαρτες διατάξεις, εισήγαγε νέες και θέσπισε ένα πλέγμα κανόνων με το Β.Δ. 29-10/6-12-1949 «Περί κωδικοποίησης των αγροτικών νόμων».

Ο σκοπός του νόμου προσδιορίζεται με το άρθρο 1 ως εξής: «Επιτρέπεται η παραχώρησις κτημάτων ανηκόντων εις το κράτος, τους δήμους και τας κοινότητας, ως και η αναγκαστική απαλλοτριώσις κτημάτων ανηκόντων εις έτερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, επί σκοπώ γεωργικής εγκαταστάσεως ακτημόνων καλλιεργητών.» Το προαναφερόμενο Β.Δ., που αποτελεί τον Αγροτικό Κώδικα, τροποποιήθηκε ως προς ορισμένες διατάξεις του και συμπληρώθηκε από ένα άλλο βασικό νομοθέτημα, το Ν.Δ. 2.185 της 15/15-8-1952 περί «Αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων». Με το άρθρο 1, περί του σκοπού του Ν.Δ. του έτους 1952, εισάγεται ένα νέο στοιχείο εν σχέσει προς το Β.Δ. του 1949, συγκεκριμένα αναφέρεται επεξηγηματικά για τις παραχωρούμενες καλλιεργήσιμες γαίες: «Ως καλλιεργήσιμοι γαίαι νοούνται και αι δεκτικά καλλιεργείας δι' εκχερσώσεως θαμνώδεις εκτάσεις ως και αι κεκαλυμμένα δι' αγριελαιών ή ετέρων αγρίων καρποφόρων δένδρων δεκτικών εξημερώσεως δι' εγκεντρισμού.»

Γ. Η προστασία των κληροτεμαχίων κατά το Σύνταγμα

Το έτος 1975 ο συνταγματικός νομοθέτης εισάγει νέα διάταξη για την προστασία του δασικού πλούτου της χώρας. Εχοντας όμως υπόψη όλο το προαναφερόμενο νομοθετικό πλαίσιο αλλά και τις πραγματικές ανάγκες που εξακολουθούν να υφίστανται και αυτές που διαφαίνονται για το μέλλον, θέσπισε ως εξαίρεση από τον κανόνα της απαγόρευσης μεταβολής του προορισμού των δημοσίων δασών και των δημοσίων δασικών εκτάσεων, την επικράτηση της προστασίας της αγροτικής εκμετάλλευσης, εφόσον αυτή προέχει για την εθνική οικονομία, έναντι της προστασίας του δάσους εν γένει.

Η διατύπωση του Σ. «πλην αν προέχει δια την Εθνικήν Οικονομίαν η αγροτική εκμετάλλευσις», ερμηνευόμενη στο πλαίσιο της ενδεδειγμένης για την περίσταση απολύτου ισχύος ερμηνευτικής αρχής ότι η εξαίρεση υπερισχύει του κανόνος, σημαίνει ότι σε κάθε περίπτωση που ο κοινός νομοθέτης θεωρεί την αγροτική εκμετάλλευση ως προέχουσα για την εθνική οικονομία, η υποχρέωση προστασίας και διαφυλάξεως των δασών υποχωρεί. Ο κατ' εξοχήν τρόπος με τον οποίο ο κοινός νομοθέτης υλοποιεί τη στρατηγική για το σχεδιασμό της οικονομίας της χώρας επιλογή της προστασίας της αγροτικής εκμετάλλευσης είναι η δημιουργία αγροτικού κλήρου. Δηλαδή η κατά κυριότητα παραχώρηση εκτάσεων στους γεωργούς με την έκδοση παραχωρητηρίων και τη μεταγραφή τους. Μάλιστα έχει θεσπιστεί ειδική αρμοδιότητα για την παρακολούθηση των παραχωρουμένων αγροτικών κληρών, που έχει ανατεθεί αποκλειστικά στη Δ/ση Εποικισμού του Υπουργείου Γεωργίας.

Η αγροτική νομοθεσία βρήκε ευρύ πεδίο εφαρμογής στα Μεσόγεια από τις αρχές της δεκαετίας του 1920 με επανειλημμένες και σε ευρεία έκταση διενεργηθείσες απαλλοτριώσεις και διανομές γης με σκοπό την αποκατάσταση των ακτημόνων καλλιεργητών. Μεγάλες εκτάσεις γης που ανήκαν τότε στις Μονές Πεντέλης και Πετράκη ή σε πρόσωπα όπως ο Σκουζές κ.ά. περιήλθαν είτε με τη μορφή αναγκαστικών απαλλοτριώσεων είτε με τη μορφή οργανωμένων από το κράτος εκουσίων μεταβιβάσεων σε Μεσογείτες καλλιεργητές. Με τον τρόπο αυτό η Μεσογείτικη γη αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από κληροτεμάχια, τα οποία εξακολουθούν να διέπονται από την αγροτική νομοθεσία.

Δ. Το πρόβλημα των παρεμβάσεων της δασικής νομοθεσίας στα κληροτεμάχια

Παρά ταύτα τα τελευταία είκοσι χρόνια παρατηρείται μία συνεχώς αυξανόμενη προσπάθεια από την πλευρά της Διοίκησης να εφαρμόσει τη δασική νομοθεσία επί των κληροτεμαχίων, με αποτέλεσμα να αναιρείται στην πράξη η σκοπούμενη τόσο από τον συνταγματικό όσο και από τον κοινό νομοθέτη προστασία του αγροτικού κλήρου. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι οι Δασικές Αρχές :

- Θεωρούν ότι μπορούν να έχουν λόγο στη διαχείριση των κληροτεμαχίων, ενώ τούτο είναι αρμοδιότητα αποκλειστικά της Δ/σης Εποικισμού του Υπουργείου Γεωργίας.
- Θεωρούν ότι εκτάσεις γεωργικώς καλλιεργούμενες και μάλιστα με την πατροπαράδοτη καλλιέργεια της αμπέλου, μπορούν να υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, ενώ τούτο αποκλείεται ρητώς από την παρ. 6, εδ. α., του άρθρου 3, του ν. 998/1979.
- Θεωρούν ότι μπορούν να εφαρμόσουν τη δασική νομοθεσία σε γεωτεμάχια που περιλαμβάνονται σε οικισμούς προϋφισταμένους του έτους 1923, ενώ τούτο αποκλείεται ρητώς από το εδάφιο ε. του προαναφερομένου άρθρου.
- Εφαρμόζουν τις διατάξεις του δασικού κώδικα ακόμη και σε ακίνητα για τα οποία το ίδιο το κράτος έχει εκδώσει άδειες εκχέρσωσης.

Η στάση της Διοίκησης, όπως ενδεικτικά περιγράφηκε πιο πάνω, έχει ως συνέπεια την γένεση δικαστικών διενέξεων, με πρωτοβουλία της Διοίκησης, με την υποβολή μηνύσεων, με την έκδοση πρωτοκόλλων διοικητικής αποβολής και κυρίως με τον χαρακτηρισμό εκτάσεων ως δασικών με εφαρμογή του άρθρου 14 του ν. 998/1979, τους ατέρμονους δικαστικούς αγώνες, με συνακόλουθη την οικονομική εξάντληση των ιδιωτών και κυρίως την επικράτηση της ανασφάλειας δικαίου στις συμβάσεις που αφορούν ακίνητα εκτός σχεδίων πόλεων και τη μείωση της αξιοπιστίας του κράτους. Πράγματι, η εκ μέρους της Διοίκησης εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας κατά τρόπο εσφαλμένο, ασταθή και αποσπασματικό, έχει

οδηγήσει τα τελευταία χρόνια σε μια δυσκαμψία τις συναλλαγές που αφορούν ακίνητα εκτός σχεδίων πόλεων στα Μεσόγεια.

Ε. Προβλήματα από τις αναδασώσεις

Εξάλλου στα Μεσόγεια έχουν προκύψει προβλήματα εξ αιτίας της κακής εφαρμογής εκ μέρους των Δασικών Αρχών των διατάξεων περί υποχρεωτικών αναδασώσεων. Αναφέρουμε δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα :

1. Οι Δασικές Αρχές εφαρμόζουν την υπ' αριθμόν 108424/1934 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας «Περί κηρύξεως αναδασωτέας της περιοχής λεκανοπεδίου Αττικής» σε περιοχές που είναι βέβαιο ότι δεν εμπίπτουν στο περίγραμμά της, όπως είναι η Ανθούσα. Πέραν αυτού, η εντελώς αόριστη διατύπωση της εκτάσεως εφαρμογής επί του εδάφους της προαναφερομένης Υπουργικής Απόφασης, η οποία αφού προσδιορίζει το περίγραμμα της προς αναδάσωση περιοχής, με στοιχεία που δεν είναι πάντοτε σαφή ή δεν είναι σήμερα αναγνωρίσιμα επί του εδάφους, στη συνέχεια αφαιρεί, επίσης αόριστα, τμήματα εντός του περιγράμματος, που συνιστούν οικισμούς, αμπελώνες, αγρούς, ελαιώνες, περιβόλια, επαγγελματικά κτίσματα κλπ., χωρίς όμως να καθορίζει το περίγραμμα των αφαιρουμένων τμημάτων, η διατύπωσή της λοιπόν, καθιστά την Υπουργική Απόφαση ανεφάρμοστη στην πράξη. Παρά ταύτα οι Δασικές Αρχές επικαλούνται την Υπουργική Απόφαση ακόμη και ενώπιον των Ποινικών Δικαστηρίων, τα οποία εκδίδουν βάσει αυτής καταδικαστικές για τους πολίτες αποφάσεις.
2. Μετά τη μεγάλη πυρκαϊά του 1995 ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Αττικής εξέδωσε απόφαση περί αναδάσωσης περιοχών γύρω από το Πεντελικό όρος, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 38, του ν. 998/1979, που ορίζει μεταξύ άλλων ότι δάση και δασικές εκτάσεις που καταστρέφονται συνεπεία πυρκαϊάς κηρύσσονται υποχρεωτικώς αναδασωτέα. Στο περίγραμμα των προς αναδάσωση περιοχών έχουν ενταχθεί και εκτάσεις οι οποίες πριν από την πυρκαϊά και πάντοτε είχαν αναμφισβήτητα το χαρακτήρα γεωργικώς καλλιεργουμένων εκτάσεων (αμπελώνες, ελαιώνες κλπ.), μερικές από τις οποίες μάλιστα αποτελούν κληροτεμάχια.

ΣΤ. Προβλήματα από τους δασολογικούς χάρτες

Προκειμένου να οριοθετηθούν οι επιφάνειες της γης που καταλαμβάνονται από δάση και δασικές εκτάσεις, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 3, περί εκτάσεως εφαρμογής του ν. 998/1979, με το άρθρο 12 θεσπίζεται η υποχρέωση της Γενικής Δ/νσεως Δασών να χαρτογραφήσει, δηλαδή να απεικονίσει υπό κλίμακα

επί χάρτου και να οριοθετηθεί τις παραπάνω επιφάνειες της γης. Έτσι συντάσσεται ο δασολογικός χάρτης κάθε περιοχής, υπογράφεται από τον αρμόδιο Δασάρχη, αποστέλλεται στους Δήμους και τις Κοινότητες που τους αφορά, αναρτάται στα Δημοτικά και Κοινοτικά Καταστήματα και ειδοποιείται το κοινό με δημοσιεύσεις στις τοπικές εφημερίδες. Εάν εντός δύο μηνών από της τελευταίας δημοσιεύσεως δεν προβληθούν αντιρρήσεις κατά του χάρτη, από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, που υποβάλλονται ενώπιον της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων του Νομού (άρθρου 10), αυτός καθίσταται οριστικός και υποβάλλεται στην κεντρική Δασική Υπηρεσία προκειμένου να κυρωθεί από τον Υπουργό. Οι χάρτες αυτοί αρχειοθετούνται στην κεντρική Δασική Υπηρεσία και σε κάθε Δασαρχείο και μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να ζητήσει και να λάβει αντίτυπα. Η εκδίκαση των προαναφερομένων αντιρρήσεων στη συνέχεια υπήχθη στην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων και σε δεύτερο βαθμό των Πολυμελών Πρωτοδικείων.

Επίσης με το άρθρο 13 θεσπίζεται η τήρηση γενικού δασολογίου, που τηρείται στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία, στο οποίο καταχωρούνται, χωριστά κατά νομούς, τα δάση με τα όρια και την έκτασή τους, τα τοπωνύμιά τους και το είδος της βλάστησης καθώς και οι χάρτες που έχουν συνταχθεί και οι φωτογραφίες που έχουν ληφθεί (φωτογράφιση των δασών προβλέπεται στο άρθρο 11). Σε κάθε Δασαρχείο τηρείται τοπικό δασολόγιο για τα δάση που βρίσκονται στην περιφέρειά του.

Για το διάστημα όμως από την ψήφιση του ν. 998/1979 και μέχρις ότου καταρτισθεί το δασολόγιο, με τη διαδικασία που περιγράψαμε παραπάνω, η οποία ασφαλώς είναι χρονοβόρα, ο νομοθέτης, με το άρθρο 14, θεσπίζει μια ενδικοφανή διαδικασία για τον χαρακτηρισμό μιάς περιοχής ως δασικής ή μη. Συγκεκριμένα ο χαρακτηρισμός ενεργείται με «προσηκόντως ητιολογημένη» πράξη του αρμόδιου Δασάρχη, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως. Η πράξη αυτή κοινοποιείται σ' αυτόν που υπέβαλε την αίτηση, αποστέλλεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα, όπου αναρτάται και δημοσιεύεται σε δύο τοπικές εφημερίδες. Κατά της πράξης του Δασάρχη επιτρέπονται αντιρρήσεις του Νομάρχη και παντός έχοντος έννομο συμφέρον εντός δύο μηνών, ενώπιον της Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων του Νομού (άρθρου 10). Η απόφαση της Επιτροπής προσβάλλεται ενώπιον δευτεροβάθμιας Επιτροπής, η οποία αποφαινεται εντός τριμήνου. Οι αποφάσεις των Επιτροπών με τις οποίες χαρακτηρίζονται περιοχές ως δάση ή δασικές εκτάσεις λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη κατά τη μεταγενέστερη χαρτογράφηση και τη σύνταξη του Δασολογίου της περιοχής.

Η διαδικασία αυτή έχει βεβαίως χαρακτήρα αποσπασματικό, αδυναμίες εγγενείς της περιπτώσιολογικής αντιμετώπισης του θέματος, αλλά πάντως είχε προβλεφθεί για ένα μεταβατικό διάστημα, δηλαδή από την ψήφιση του νόμου μέχρι τη σύνταξη του δασολογίου. Στην πράξη όμως τι συνέβη; Από το έτος 1979 που έχει

ψηφιστεί ο νόμος μέχρι σήμερα, το δασολόγιο δεν έχει καταρτισθεί (εκτός από την περιοχή των Δωδεκανήσων, όπου προϋπήρχε κτηματολόγιο). Έτσι, ειδικά για την περίπτωση των Μεσογείων, πέραν της Υπουργικής Αποφάσεως του έτους 1934, που όπως είπαμε είναι πολλές φορές πρακτικά ανεφάρμοστη, οι περιοχές έχουν χαρακτηριστεί ως δάση ή ως δασικές εκτάσεις, με τον αποσπασματικό τρόπο της προσωρινής επιλύσεως των αμφισβητήσεων, του άρθρου 14. Είναι πλέον πασιφανές ότι η διαιώνιση της διαδικασίας αυτής οδηγεί ευθέως στην καταστρατήγηση της νομοθεσίας, αλλά και της ίδιας της συνταγματικής επιταγής για την προστασία του δάσους, γιατί με δεδομένη τη μεγάλη αξία της γης στα Μεσόγεια, αφήνει περιθώρια για πολιτικές διαπλοκές και συναλλαγές σχετικά με τον χαρακτηρισμό των περιοχών ως δασικών ή μη. Εδώ η ευθύνη είναι αποκλειστικά της Διοίκησης, σε επίπεδο νομικό, αλλά κατά κύριο λόγο σε επίπεδο πολιτικό. Με άλλα λόγια η Διοίκηση ενώ είναι υποχρεωμένη από το άρθρο 24 του Σ. να προστατεύει και να διαφυλάσσει τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, ενώ το νομοθετικό πλαίσιο για το σκοπό αυτό έχει ολοκληρωθεί από εικοσαετίας, δεν λαμβάνει τα θεσμοθετημένα μέτρα, δηλαδή δεν έχει καταρτίσει το δασολόγιο, αποδυναμώνοντας έτσι το Σ. και το νόμο. Από την άλλη πλευρά η Διοίκηση αυτή που δεν εφαρμόζει το Σ. και το νόμο, εξοντώνει κυριολεκτικά τους πολίτες με δικαστικές διενέξεις, προκειμένου να αποδείξει ότι π.χ. ένα κληροτεμάχιο, που βρίσκεται μέσα σε μια περιοχή αμπελώνων, διαμορφωμένη από τον προηγούμενο αιώνα, αποτελεί δασική έκταση, επειδή συνέβη ο ιδιοκτήτης της να μην την καλλιεργήσει για διάφορους λόγους.

Ο ν. 2664/1998, περί συντάξεως του κτηματολογίου, με τα άρθρα 27 και 28, τροποποιεί το πλαίσιο του ν. 998/1979, θεσπίζοντας πάντως μια παρόμοια διαδικασία συντάξεως δασικών χαρτών και αναγνώρισης των δασών και δασικών εκτάσεων, σε επίπεδο Νομαρχίας και Περιφέρειας. Μέχρι σήμερα, ο νέος νόμος εφαρμόζεται πιλοτικά σε ορισμένες περιοχές των νομών της χώρας. Τα προβλήματα που εν τω μεταξύ αναφέρονται σχετικά με τον χαρακτηρισμό περιοχών ως δασών και δασικών εκτάσεων, εξακολουθούν να επιλύονται με τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979.

Για την περιοχή των Μεσογείων έχουν συνταχθεί δασολογικοί χάρτες, οι οποίοι όμως δεν έχουν λάβει οριστικό χαρακτήρα, δηλαδή εξακολουθούν να είναι προσωρινοί. Το πρόβλημα που ανεφύη με τους χάρτες αυτούς έχει σχέση με τις αντιρρήσεις που υποβλήθηκαν κατ' αυτών. Συγκεκριμένα η Διοίκηση αρνείται να εφαρμόσει τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που διατάσσουν τη διόρθωση των χαρτών κι ακόμη θεωρεί ανίσχυρες διορθώσεις που έχουν ήδη εγγραφεί στους χάρτες, δυνάμει δικαστικών αποφάσεων (βλ. σχετική από 31-3-1999 εγκύκλιο του Υφυπουργού Γεωργίας).

Το παραπάνω πρόβλημα που ανακύπτει από τους προσωρινούς χάρτες επεκτείνεται και στο πεδίο εφαρμογής του ποινικού δικαίου. Δηλαδή τα ποινικά δι-

καστήρια εκδίδουν καταδικαστικές αποφάσεις με βάση τα στοιχεία των προσωρινών χαρτών, τα οποία ως μη οριστικά υπόκεινται ενδεχομένως στο μέλλον σε ανατροπή.

Τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν είναι τέτοιας εκτάσεως, εντάσεως και σπουδαιότητας που εύλογα δημιουργείται στον πολίτη η πεποίθηση ότι σκοπίμως βάλλεται η μικρή ατομική ιδιοκτησία στα Μεσόγεια.